

BARBANSKA CRKVA IZ 14. STOLJEĆA U OPASNOSTI OD PROPADANJA

Crkvice sv. Antuna Pustinjaka obnovljena je prije dvije godine

Zaštićeno kulturno dobro ugrožava voda

Smatram da je Konzervatorski zavod potrošio previše novca da bi izbušili neku rupetinu ispred ulaza, koja bi trebala odvoditi vodu iz crkve, a to uopće nije efikasno, kaže Kontošić

BARBAN - Usred Barbana nalazi se crkvice s kraja 14. stoljeća koja je još od 1966. zaštićeno kulturno dobro. Riječ je o crkvi Svetog Antuna Pustinjaka koja je poznata po kamenom krovu, freskama iz 15. stoljeća i glagoljskim hodočasničkim zapisima na unutrašnjim zidovima. Nažalost, ta vrijedna sakralna i kulturna baština ugrožena je već dugi niz desetljeća, otkad je nasipavanjem i izgradnjom okolnih prometnica "pala" više od 30 centimetara ispod sadašnje razine okolnog tla. Zbog toga se u malenom dvorištu nakon svake kiše skuplja voda koja prodire i u samu crkvicu kroz drvena vrata, ali i u zidove.

Slijeva se s ceste

Freske u unutrašnjosti crkve zaštićene su od daljnjeg propadanja projektom zaštite koji se provodio od 2008. do 2010. na zahtjev Hrvatskog restauratorskog zavoda iz Zagreba, kada je kompletan krov obnovljen kamenim škriljama, na što je utrošeno oko 80 tisuća kuna. Tada su ispod kamenog poda postavljene drenažne cijevi, no da bi se ovaj objekt potpuno zaštitio od vlage, bilo je istaknuto, potrebno je napraviti sistem odvodnje vode oko crkve, za što se čekalo na sredstva iz Ministarstva kulture. Što se u međuvremenu dogodilo i do kad će crkvice propadati zbog vlage, a njeno blago biti zatvoreno za posjetitelje, upitali smo Zorana Glivare-

ca, pročelnika Konzervatorskog odjela u Puli.

- Točno je da su do sada postavljene drenažne cijevi u unutrašnjost crkve, a zidovi su pri dnu obloženi zaštitnom žbukom. U prostoru ispred crkve izveden je šaht s bušotinom od 40-ak metara da bi se voda odvela iz unutrašnjosti crkve. Međutim, ustanovljeno je da na ovaj način nije moguće u cijelosti riješiti odvodnju vode koja se slijeva s okolnih prometnica. Stoga je Hrvatski restauratorski zavod predložio da se oko crkve, s njene zapadne i sjeverne strane, naprave kanali s rešetkama za oborinsku odvodnju. Taj bi se kanal spojio s novoiskopanim šahtom uz jugozapadni ugao prostora oko crkve, koji bi se kanalom ispod ceste spojio na sustav odvodnje oborinskih voda s druge strane prometnice, kazao je Glivarec.

Freske u unutrašnjosti crkve zaštićene su od daljnjeg propadanja

Drugim riječima, nastavak zaštite ove vrijedne kulturne baštine leži na Općini Barban, budući da se djelom radi o infrastrukturnim radovima koji ne spadaju pod kategoriju zaštitnih radova na kulturnim dobrima pa ih ne može financirati Ministarstvo kulture. Među-

tim, načelnik Općine Barban Denis Kontošić ne pristaje na ovakve, prema njegovom mišljenju, pritiske.

- O našoj kulturnoj baštini se uopće ne vodi briga, počevši od kule na ulazu u Barban koja se i dalje urušava i za koju nikad nismo dobili nikakvo rješenje iako smo stotinu puta slali dopise u ministarstvo, pa do crkvice Sv. Antuna u kojoj se nalaze vrijedne freske, ali je još uvijek ne možemo otvoriti za javnost. Smatram da je Konzervatorski zavod potrošio previše novca da bi zabušili neku rupetinu ispred ulaza koja bi trebala odvoditi vodu iz crkve, a to uopće nije efikasno jer svaki put kada pada kiša crkvice doslovno pliva u vodi. Kada je prvi put spomenuto rješenje da se iskopaju kanali sa šahtovima na cestama oko crkve, mi smo se složili jer se govorilo da bi Općina u tome participirala s 25 tisuća kuna. Međutim, kada su nam dostavili konačni troškovnik, ispalo je da je sav teret pao na naša leđa i da bi morali iznaći oko sto tisuća kuna kojih nemamo, objasnio je Kontošić.

Zapuštena baština

Ističe je da je predlagao konzervatorima da Općina o svom trošku podigne rubnjake oko crkve i snizi dio okolnog terena te ga poploča kamenom kako bi sve izgledalo autentično i u skladu sa crkvicom, no to su konzervatori odbili, kao i druge općinske prijedloge. Dok se ne postigne nekakav dogovor između Općine i nadležnog Ministarstva, ovo će neprocjenjivo kulturno dobro nastaviti uništavati vlaga, a jače su kiše tek pred vratima.

Patricija SOFTIĆ